

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/1/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114227588
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2017:1114227588.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Bianky Gelačíkovej a členov senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a JUDr. Miroslavy Štannerovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. Z., nar. XX.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava so sídlom v Bratislave, Vazovova 7/A, dieťa rodičov, matky: X.. J. Z., nar. X.X.XXXX, trvale bytom O., I. XX, prechodne bytom O., V. XX, zastúpená JUDr. Bronislavou Pavelkovou, PhD., advokátkou so sídlom v Bratislave, Dobrovičova 6 a otca: H.. Q. Z., nar. X.X.XXXX, trvale bytom O., B. XX, zastúpený Niku & partners, s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom v Bratislave, Prokopa Veľkého 51, v konaní o návrhu matky o zmenu predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 26.10.2016, č.k. 13P/206/2015-539, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava IV uznesením zo dňa 26.10.2016, č.k. 13P/206/2015-539, zamietol návrh matky na zmenu nariadeného predbežného opatrenia o styku otca s maloletým dieťaťom, kedy by bol otec oprávnený stretávať sa s maloletou U. Z., nar. XX.X.XXXX, do skončenia konania každú stredu od 16,00 hodiny do 18,00 hodiny a každú párnú sobotu od 11,00 hodiny do 18,00 hodiny za prítomnosti matky.

2. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s návrhom matky a celým obsahom spisu týkajúceho sa maloletej vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 13P/206/2015 (predtým na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1P/141/2014), bol toho názoru, že matka neosvedčila opodstatnenosť svojho návrhu na zmenu nariadeného predbežného opatrenia a ani naliehavosť riešenia rodinnej situácie rozhodnutím o zmene styku otca s maloletou. Rozhodnutie o zmene styku otca s maloletou využitím inštitútu neodkladného opatrenia, by podľa názoru súdu prvej inštancie prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by mal súd jednoznačne preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, čo v danom prípade preukázané nebolo. S prihliadnutím na uvedené, a najmä na potrebu ďalšieho dokazovania v tejto veci má prvoinštančný súd za to, že zmena styku otca s maloletou neodkladným opatrením nie je za súčasnej situácie potrebná. Z doteraz vykonaného dokazovania a zistenia skutkového stavu nevyplývajú nedostatky v osobnej starostlivosti otca o maloletú v čase realizácie styku majúce za následok úvahu o nutnosti okamžitej zmeny právneho stavu obmedzením styku otca s maloletou, preto nie je možné v tomto prípade konštatovať splnenie zákonných predpokladov pre nariadenie matkou navrhovaného neodkladného opatrenia. Nevyžaduje si to ani potreba ochrany maloletej, či existencia zjavného ohrozenia jej práv. Okolnosti uvádzané oboma rodičmi v priebehu doterajšieho konania skôr smerujú k úvahe o tom, že vzájomné vzťahy medzi rodičmi sú vysoko konfliktné a následne prenášané do prežívania maloletej. V závere súd prvej inštancie apeloval na rodičov, aby ich osobné nezhody ustúpili do pozadia a pokúsili sa maloletej vytvoriť zdravé rodinné zázemie pre jej zdravý psychický vývoj.

3. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka, ktorá žiadala, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a jej návrhu vyhovel, pretože uvedené rozhodnutie vychádza z nesprávne ustáleného skutkového stavu, je právne nesprávne, je zmatečné a v rozpore s ustálenou judikatúrou NS SR, ÚS SR a ESLP, jeho odôvodneniu sa nedá rozumieť, vôbec nevyhodnocuje predložené dôkazy a svoj záver obsiahnutý vo výroku nijako nevysvetľuje. Pokiaľ mal súd za to, že nepreukázala potrebu dočasnej úpravy, potom bolo jeho povinnosťou jasne v odôvodnení rozpísať, prečo dôkazy ňou doložené nepovažuje za relevantné. K návrhu priložila celý súbor dôkazov, ktoré osvedčovali pravdivosť tvrdení, opísaných v návrhu. Má dojem, že jej podanie konajúca sudkyňa ani nečítala, toto podozrenie vzniklo zo skutočnosti, že v jej podaní nie je podčiarknuté nič, ale vyjadrenie otca k návrhu, ktoré neobsahovalo jediný priložený dôkaz na potvrdenie pravdivosti tvrdení, si sudkyňa evidentne preštudovala, nakoľko v otcovom podaní sú podčiarknuté viaceré tvrdenia, o ktoré potom svoje rozhodnutie oprela. Ak teda má sudkyňa tendenciu podčiarkovať si v texte dôležité veci, prečo necítila takú potrebu pri čítaní návrhu. Podľa nej je naozaj nesporné, že presne takto by rozhodovanie vyzeralo, keby sudkyňa už vopred vedela, ako chce rozhodnúť a len potrebovala argumenty, nehovoriac o tom, že návrh na zmenu predbežného opatrenia súd ani nemá povinnosť zo zákona zasielať na vyjadrenie, sudkyňa to ale urobila, a to napriek tomu, že ona osvedčila dôkazmi od lekárov somatické problémy maloletej, a že teda jej stav potrebuje rýchlu a účinnú ochranu. Otec skutočnosť, že maloletá dostala u neho plačlivý rapt, nespochybnil, len ho bagatelizoval tým, že odmietala jesť, lebo ju bolelo hrdlo, vôbec sa ale nevyjadril k správam dosvedčujúcim, že hrdlo maloletú nebolelo z fyzických príčin a lekári jej odmietanie potravy museli uzavrieť ako psychický problém. Otec tiež potvrdil, že maloletá u neho počas týždňa už mesiace nespí. Načo potom otec, keď vidí, že dieťa spanie pri ňom nevládne, trvá na tom, aby súdne rozhodnutie zostalo v podobe, v akej je dobré len tak na výkon rozhodnutia. Otec je schopný trvať na tom, aby predbežné opatrenie zostalo v znení, aké maloletej nevyhovuje, jeho správanie sa modifikuje aktuálnym vývojom sporu s ňou (zníženie výživného), a keď ona preukáže, že otec klamal, tento začne tlačiť na styk s maloletou podľa predbežného opatrenia.

4. K odvolaniu matky sa písomne vyjadril otec navrhujúc odvolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v celom rozsahu potvrdil. Poukázal na to, že predpokladom zmeny úpravy jeho styku s maloletou prostredníctvom právneho inštitútu neodkladného opatrenia je osvedčenie skutočností, že riešenie aktuálnej situácie maloletej neznesie odklad. Jediným dôvodom, prečo sa jeho styk s maloletou toho času nerealizuje presne podľa nariadeného predbežného opatrenia, je správanie a konanie matky, ktorá mu na základe vymyslených dôvodov v realizovaní styku permanentne bráni, a potom túto okolnosť vedome využíva ako dôvod na zmenu nariadeného predbežného opatrenia. Matka u maloletej neustále vyvoláva stresové situácie, zaťažuje ju do ich problémov, čím negatívne vplyva na jej psychický vývin v snahe dosiahnuť ňou sledovaný cieľ, a to obmedzenie doposiaľ realizovaného styku s maloletou. Z obsahu odvolania matky podľa neho jednoznačne vyplýva, že prioritným záujmom matky je výška jeho vyživovacej povinnosti k maloletej. Po ukončení spoločnej domácnosti s matkou sa s maloletou stretával pravidelne, matka mu stretávanie umožňovala bez akýchkoľvek obmedzení, s maloletou sa stretával každý deň v poobedňajších hodinách, kedy koniec styku bol závislý od pracovných a osobných povinností matky, ktorým sa on prispôboval, a tiež každý druhý víkend od piatka nepretržite do nedele. Tento rozsah styku matka prisľúbila realizovať aj po rozvode ich manželstva, prvé problémy v styku nastali, keď ju v roku 2014 odmietal vziať na dovolenku, odvtedy mu začala matka styk s maloletou obmedzovať, preto bol nútený domáhať sa ochrany svojich práv a práv maloletej cestou autoritatívneho rozhodnutia súdu. Styk s maloletou realizoval podľa nariadeného predbežného opatrenia, maloletá si na tento režim zvykla a vyhovoval jej, takto styk realizoval dva roky s výnimkou prípadov, kedy mu matka styk neumožnila z dôvodov na jej strane. Matka svoj návrh odôvodňuje nevykonateľnosťou predbežného opatrenia, keďže maloletá navštevovala predškolské zariadenie len dopoludnia a popoludní niekedy spala, aj vtedy však nemal problém vyzdvihnúť ju neskôr. V súčasnosti maloletá navštevuje predškolské zariadenie celodenne a poobede už nespáva, teda matkou opísaný skutkový stav nezodpovedá súčasnému stavu, preto tento argument matky považuje za právne bezvýznamný. Úzkostné stavy maloletej vyvoláva vedome matka svojimi konaniami a správaním, a potom ich cielene opisuje tak, aby vyzneli v jeho neprospech. Pri odovzdávaní maloletej sa matka s maloletou dlhšiu dobu lúči, aby u nej vyvolala potrebu zostať s ňou, maloletú uisťuje, že ju otec vráti, že nemusí mať z ničoho strach, čím u maloletej vyvoláva neistotu a strach. Podľa vyjadrení maloletej jej matka pred realizáciou styku dohovára, aby mu povedala, nech ju večer prinesie domov, lebo matka bude smutná a bude plakať. Matka od maloletej vyžaduje, aby jej počas styku s ním pravidelne telefonovala, keď maloletá na to zabudne a spomenie si na to po ceste domov k matke, vyvolá to v nej stres. Matka mu podstatným spôsobom začala v styku brániť

od septembra tohto roku, kedy rozsah styku zúžila a permanentne si vyžaduje svoju prítomnosť, ako argument využíva okolnosť, keď podľa vyjadrení maloletej, táto mala problém prehltnúť jedlo, lebo mala strach, že má niečo v hrdle. Maloletá spomenula, že matka jej raz hovorila, že keď bude mať niečo v hrdle, môže sa zadusiť, tieto slová matky u nej vyvolali uvedený strach. On maloletej umožnil, aby matke zavolała, matka ju utvrdila, že v hrdle nič nemá a s maloletou sa dohodla, že ju neskôr vyzdvihne. Keďže matka vedela, že maloletá nemá žiaden problém, prišla až o dve hodiny neskôr, pokiaľ by u maloletej išlo o „masívny plačlivý rapt“ ako ho matka opísala, prišla by pre maloletú hneď a nie až o dve hodiny neskôr. Matke oznámil, že nemusí byť pri styku prítomná, keď maloletá nebude chcieť u neho prespať, že ju večer odvezie domov, na čo ho matka začala vydierať, že keď nebude môcť byť prítomná, stretnutie s maloletou mu neumožní. Aby mohol s dcérou tráviť aspoň nejaký čas, musel sa opäť rozhodnutiu matky prispôbiť. Matka s maloletou navštívila psychológa ktorému uviedla, že maloletá má údajne problémy po pobyte u neho. Detskú psychologičku Mgr. I. B. matka navštívila sama s maloletou, psychologička teda vychádzala iba z jej tvrdení, a to že problémy u maloletej nastali údajne po pobyte u neho. Z obsahu dvoch matkou predložených správ psychologičky vyplýva, že psychologička indikuje u maloletej zmenu správania k úzkostným stavom, ale nedokáže posúdiť príčinu a odporučila obmedziť stres a zlepšenie komunikácie rodičov. Keďže matka psychologičku navštívila sama, táto vychádzala iba z jej tvrdení a neobjektívne navrhla jeho styk s maloletou obmedziť a realizovať ho v matkinej prítomnosti. Zo správ psychologičky ale nevyplýva, že by on ako otec negatívne vplýval na vývin maloletej, ani že by bol zodpovedný za jej úzkostné stavy. So psychologičkou si dohodol stretnutie, psychologička mu povedala, že zdravotný stav maloletej sa zlepšil, je stabilizovaný, a tiež uviedla, že odporúča jeho stretávanie sa s maloletou podľa nariadeného predbežného opatrenia a nevidí žiaden dôvod, aby styk prebiehal za prítomnosti matky.

5. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 C.m.p. (ďalej C.m.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 379, § 380 a § 378 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu matky nie je možné vyhovieť.

6. Odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie uznesením zo dňa 26.10.2016, č.k. 13P/206/2015-539, s použitím ustanovenia § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 a § 329 ods. 1 prvá veta C.s.p. a § 2 ods. 1 C.m.p. zamietol návrh matky na zmenu predbežného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 1P/141/2014-34, zo dňa 9.10.2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, č.k. 11CoP/533/2014-129, zo dňa 16.12.2014, ktorým bol upravený styk otca s maloletou v párnom kalendárnom týždni v čase od utorka od 15,00 hodiny nepretržite do stredy do 8,00 hodiny, vo štvrtok v čase od 15,00 hodiny do 18,00 hodiny a v nepárnom kalendárnom týždni v utorok v čase od 15,00 hodiny do 18,00 hodiny a v čase od piatka od 15,00 hodiny nepretržite do nedele do 18,00 hodiny a počas Vianoc od 25.12. od 12,00 hodiny nepretržite do 26.12. do 18,00 hodiny s tým, že určený rozsah styku sa nebude realizovať počas choroby maloletej potvrdenej ošetrovujúcim lekárom a otec si maloletú prevezme počas pracovných dní v predškolskom zariadení, mimo pracovných dní v mieste bydliska matky, po realizácii styku otec maloletú odovzdá v stredu v párnom kalendárnom týždni v predškolskom zariadení, ktoré maloletá navštevuje, v ostatné dni maloletú odovzdá matke v mieste jej bydliska, pričom matka bude povinná v uvedenom čase a na uvedenom mieste dieťa otcovi riadne pripravené odovzdať. Toto predbežné opatrenie bolo nariadené v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1P/141/2014, na návrh otca o zmenu zverenia a nariadenie predbežného opatrenia. V súčasnosti je predmetné konanie vedené (po prenesení miestnej príslušnosti) na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 13P/206/2015, v rámci ktorého otec súdu oznámil, že na zmene zverenia maloletej (z osobnej starostlivosti matky do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov) už netrvá a zároveň navrhol úpravu svojho styku s maloletou. Aktuálne je konanie spojené na spoločné konanie s návrhom matky o zvýšenie výživného a s návrhom otca o zníženie výživného.

7. Odvolací súd sa v prejednávanej veci stotožnil s výkladom podmienok zrušenia neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie, ako aj s jeho vysloveným právnym názorom, že z doterajšieho dokazovania a zistenia skutkového stavu nevyplývajú nedostatky v starostlivosti otca o maloleté dieťa v dobe realizácie styku, ktoré by si vyžadovali okamžité obmedzenie jeho styku s maloletým dieťaťom prostredníctvom procesného inštitútu neodkladného opatrenia, ktorý by prichádzal do úvahy len po jednoznačnom preukázaní tej skutočnosti, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad.

8. Za neprijateľné a absurdné považuje odvolací súd zdôvodnenie odvolania podozrením matky, že konajúca sudkyňa jej podanie (návrh) ani nečítala, keďže v ňom nie je podčiarknuté nič na rozdiel od

podania otca (vyjadrenie k návrhu), ktoré si evidentne preštudovala, nakoľko sú v ňom podčiarknuté viaceré tvrdenia, o ktoré potom svoje rozhodnutie oprela. Vo všeobecnosti odvolanie voči každému súdnemu rozhodnutiu je potrebné oprieť výlučne o právne argumenty a nie, ako v danom prípade, neprofesionálnym (matka je pritom právne zastúpená) a ničím nepodloženým obviňovaním sudkyne z údajného nevenovania sa podaniu matky za účelom rozhodnutia v jej neprospech. Odvolací súd sa nemohol stotožniť ani s námietkou matky, že súd nemá povinnosť zo zákona zasielať návrh na zmenu predbežného opatrenia na vyjadrenie (návrh matky bol súdom prvej inštancie otcovi zaslaný na vyjadrenie). Je vo výlučnej kompetencii vo veci konajúceho sudcu, aby sám zvažil, aký procesný postup v konaní zvolí, čo vyplýva priamo z dikcie zákona - súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania (§ 329 ods. 1 veta prvá C.s.p.). Zákon tu výslovne umožňuje sudcovi rozhodnúť buď bez vyjadrenia alebo s vyjadrením strán (podľa § 2 ods. 2 C.m.p. sa na účely tohto zákona pojem strana vykladá ako účastník konania).

9. Súd prvej inštancie ešte pred predložením spisu odvolaciemu súdu vyžiadal ohľadne maloletej U. Z. aktuálnu správu od detskej psychologičky Q.. Q. I. B.. Z tejto správy zo dňa 28.11.2016 je zrejmé, že psychologička s matkou a maloletou spolupracuje od decembra 2013, ich stretnutia sa odohrávajú v intervale približne raz za mesiac, a to priamo v byte matky, vonkajších priestoroch a v priestoroch kancelárie psychológa, otec sa prišiel informovať na dieťa iba 19. novembra 2016, keď predchádzajúce návrhy na stretnutie neprijal. V správe psychologička konštatuje, že v spolupráci s rodičmi chceli spoľahlivo zistiť a odhaliť pravý dôvod emočného záchvatu maloletej, príčiny stavu dieťaťa ale nebolo možné odhaliť ani v náznakoch. Z obsahu správy teda nijako nevyplýva, že príčinou emočného záchvatu maloletej v dobe realizovania styku s otcom bolo správanie sa otca k maloletej, resp. podmienky, ktoré otec vytvoril pre realizáciu styku v jeho domácnosti. Psychologička tiež považuje za dôležité, aby sa maloletá po vzájomnej dohode stretávala s otcom v matkinej prítomnosti. Pritom v správe tej istej psychologičky zo dňa 26.8.2016 sa uvádza, že rodičia musia zlepšiť svoju komunikáciu a prispôbiť svoje správanie zdravotnému stavu maloletej, z čoho vyplýva, že vzájomná komunikácia rodičov nie je na požadovanej kvalitatívnej úrovni, a že ani jeden z rodičov, teda ani matka, neprispôbuje svoje správanie zdravotnému stavu dieťaťa. V spise absentuje dôkaz o tom, že v súčasnej dobe sa situácia čo sa týka komunikácie a správania sa rodičov požadovaným smerom zmenila. Za takýchto okolností sa prítomnosť matky pri realizovaní styku otca s maloletou vo vzťahu k zdravotnému stavu dieťaťa javí ako nežiadúca a v rozpore s jeho zdravým vývojom. Pokiaľ by sa však rodičia ohľadne styku otca s maloletou dohodli ináč a otec by prítomnosť matky akceptoval, mala by ich dohoda v danej veci prednosť pred akýmkoľvek súdnym rozhodnutím. Dlhodobá spolupráca psychologičky s matkou prebiehajúca aj priamo v byte matky, či vo vonkajších priestoroch, vedie k oprávnenej domnienke o úrovni ich súčasných vzájomných vzťahov, kedy nemôže byť vylúčená snaha psychologičky v dobrom úmysle napomôcť matke v intenciách svojich kompetencii dosiahnuť takú súdnu úpravu styku otca s maloletou, akú matka požaduje. Preto v konaní vo veci samej by súd prvej inštancie mal viesť dokazovanie aj iným smerom, než len správami Mgr. Q. I. B..

10. Rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p., stotožniac sa s jeho stanoviskom, že nie je možné konštatovať splnenie zákonných predpokladov pre zmenu doterajšej predbežnej úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, ako aj s jeho apeláciou na rodičov, že by sa mali snažiť potlačiť do úzadia svoje osobné nezhody v záujme zdravého psychického vývoja maloletej.

11. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).